

kevés leletanyagot eredményezett, amely alatt nagyobb számú leletet tartalmazó, erősen faszenes réteg után, egy vékonyabb, agyagos réteg alatt találtuk meg az átégett járósíntet. A sérült járósínt alatt 10 cm-re egy másik, átégett, ledöngölt szintet is észleltünk.

A 3. helyiség (folyosó) erősen lepusztult állapotban maradt meg, így itt járósíntet nem találtunk. Az egész területet azonban, utólagosan ásott, anyagnyerő (kő, tégl) gödrök tarkították, főleg a falak mentén. A 6. és 7. falakon falelválást észleltünk.

A már ismert leletanyag mellett egy 1573-ból származó Miksa ezüst dénárt, néhány majolikatóredéket, mázas csempedarabot, budai fehér kerámiát, illetve sötétzöld rajzolattal díszített, fűzőld alapú freskótörödeléket találtunk a törmelék között. Az ásatás során néhány faragott kő is előkerült.

ARADI CSILLA – MÉSZÁROS SZILVIA

137. Gérce, Homokbánya

(Vas megye) B

2000. augusztus 7–10. között a Berzsenyi Dániel Főiskola (Szombathely) Történelem Tanszéke régésztechnikus képzése során végeztünk itt leletmentést. Az eddig ismeretlen lelőhelyre Nagy Gábor helyi lakos hívta fel a figyelmet, kerámiatörödeléket hozott be, amelyek a késő bronzkori korai halomsíros kultúra emlékéhez sorolhatók.

Ezért, s mivel a gércei MgTSz ma is műveli a bányát, került sor a szondázásra a művelővel történő egyeztetést követően. Kb. 160 m²-nyi felületet tártunk fel. A szárazság miatt igen kemény, valamint a munkagépek által agyonjárt kavicsos talaj igencsak megnehezítette a munkát. A terület hajdani mélyszántása miatt csak szórványos cseréptörödeléket találtunk, illetve egy a munkagépek által már korábban részben megsemmisített, a metszetben jelentkező gödör részletét tártuk fel. Megállapítottuk, hogy a területen csak a halomsíros kultúra településére utaló emlékegyanyag található meg, s hogy a bánya jövőbeni terjeszkedése azt tovább fogja pusztítani. A település jelentőségét növelik a közeli Jánosháza ilyen korú, feltárt halomsírjai.

ILON GÁBOR

138. Göd, Böcsaújtelep

(MRT 9. k. I/6. lh.)

(Nógrád megye) Ró

Soproni Sándor a Dunától légvonalban 3 km-re fekvő, a környezetéből enyhén kiemelkedő lelőhelyen a felszíni nyomok és a nagy számban előkerült késő római katonai bélyeges téglák alapján egy nagyméretű késő római erődöt feltételezett.

Az 1957 és 1962 között készült légi felvételeken (Hadtörténelmi Intézet) tisztán kirajzolódik az erőd 12 fal síkjába illeszkedő kör alakú toronnyal erősített ovális alaprajza. Az ovális két legtávolabbi pontja között a

távolság 450 m. A 2000. év ásatását megelőzően elkészített szintvonalas térkép és terepbejárások alátámasztották az objektum légi felvételek által mutatott fekvését és alaprajzát. A tornyok helyén ugyanis a felszín dombszerűen kiemelkedik és erősen törmelékes (római falazótéglák és habarcs).

Az erőd falának ovális formájából következően a védművek kutatására az erőd középpontjából sugárisan húzott árokrendszer alkalmazása a legcélszerűbb. Az első árkot az erőd DK-i felében, az önkormányzat által ipari park céljára kijelölt területen húztuk. A 40 m hosszú – a légi felvételek alapján az erőd falát vagy árkát biztosan metszenie kellő – kutatóárokban azonban régészeti jelenség nem mutatkozott. A második árkot az erőd DNy-i részében a 12. sz. tornyot jelző törmelékes dombot metszve jelöltem ki. A kör alakú torony középpontját érintő 25 m-es árok két, egymástól 10,5 m-re futó 30 cm vastag „falat” metszett. (Falkiszedésre utaló jelenség nem mutatkozott.) A két „fal” közötti távolság mértani középpontjában egy több, mint 1,5 m mélyre leütött – valószínűleg a homokos altalaj miatt – kövekkel és római téglákkal körberakott, 30 cm átmérőjű cölöp lyukát találtuk. A tapasztalt 30 cm-es „falak” meglepők, mivel egy barbaricumban épült késő római erőd falainak (el)várható vastagsága minimum 2 m. Az ásatás és a terepbejárások során leletanyag nem került elő. Szórványleletként egy OF ARN BONO MAG bélyeges falazótégla került a múzeumba. Ismertté vált továbbá 18 késő római érem, amelyet az erőd területén gyűjtöttek. A legkésőbbi I. Valentianus uralkodása alatt verték.

A szintvonalas térképet Terei György készítette el. Az ásatáson részt vett Balogh Tibor régészhallgató.

MRÁV ZSOLT

139. Gödöllő, Petőfi tér 2.

(Pest megye) U, Ű

2000. szeptember 19-én az építető Szerelvény Arzenál Kft. megkezdte az Arzenál Áruház alapozási munkáit. A helyszínre 20-án a késő délelőtti órákban érkeztem. Addigra az alapárkokat sajnos már bebetonozták (az omlásveszély miatt rögtön beleöntötték a betont), viszont az épület közepére tervezett pillérgödrök közül egy még betonozatlan volt, a másik hármat pedig a jelenlétemben ásták ki. A pillérgödrök nagysága 2,10×2,10 m, mélységük 1,60 m.

Három pillérgödörben 80–90 cm-ig új- és legújabb kori törmelék látszott, helyenként még mélyebbre nyúló, ugyanilyen korú beásásokkal. Ez alatt barna homok, majd sárgásvörös homok jelentkezett. A 4. pillérgödör D-i oldalában a barna homok alá nyúló faszénmorzsás beásást figyeltem meg, cserepet sajnos nem tudtam kiszedni belőle. Elképzelhetőnek tartom, hogy ez is újkori. (Hasonló jellegű, de biztosan újkori, a faszéneken kívül tégladarabkákat, mészcsonókat is tartalmazó beásások a többi pillérgödörben is voltak.) Ugyanakkor – szintén a D-i oldalból – a barna homok alatti sárgásvörös, helyenként foltokban barna homokkal kevert (nem boly-